

Sivistysvaliokunta

AIKA 05.09.2019 kello 16:30 - 19:25

PAIKKA Kaupungintalo, Kauppalankatu 3, 32200 Loimaa

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
80	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	181
81	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	182
82	Musiikkikoulun toimintasuunnitelma lukuvuodelle 2019-2020	183
83	Esi- ja perusopetuksen järjestäminen/lv. 2019-2020	185
84	Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen/Hankeselvitys	187
85	Talousarvio 2020	188
86	Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat	192

Sivistysvaliokunta

AIKA 05.09.2019 kello 16:30 - 19:25

PAIKKA Kaupungintalo, Kauppalankatu 3, 32200 Loimaa

OSALLISTUJAT

LÄSNÄ	Vainio Heikki	puheenjohtaja
	Kiviniemi Sanni	varapuheenjohtaja
	Heinonen Riina	jäsen
	Kilpiö Laura	jäsen
	Lahtinen Timo	jäsen
	Levomäki Teemu	jäsen
	Paldanius Seppo	jäsen
	Piironen Hanna-Mari	jäsen
	Vuolle Sanna	jäsen
MUU	Ek-Marjamäki Teija	kh:n puheenjohtaja
	Pärkö Manne	sivistysjohtaja
	Perho Tiina	kh:n edustaja
	Laine Sari	talousjohtaja

ALLEKIRJOITUKSET

Heikki Vainio
puheenjohtajaManne Pärkö
pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT 80 - 86

PÖYTÄKIRJAN
TARKASTUS Loimaalla 9. päivänä syyskuuta 2019

Timo Lahtinen

Teemu Levomäki

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI
NÄHTÄVILLÄ

Loimaalla 11.9.2019

Maarit Ylenius

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Sival 05.09.2019 § 80

Valmistelija: Sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysvaliokunnan päätöksen mukaan kokouskutsu julkaistaan sähköisessä kokousjärjestelmässä ja kaupungin kotisivuilla vähintään viisi (5) päivää ennen kokousta. Lisäksi jäsenille lähetetään sähköpostilla viesti esityslistan julkaisemisesta sähköisessä kokousjärjestelmässä.

Sivistysvaliokunta on päätösvaltainen, kun viisi sen jäsentä on saapuvilla.

Puheenjohtaja:

Totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Sival 05.09.2019 § 81

Valmistelija: Sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysjohtaja:

Sivistysvaliokunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi vuorossa olevat valiokunnan jäsenet Timo Lahtisen ja Teemu Levomäen. Pöytäkirja tarkastetaan maanantaina 9.9.2019.

Päätös: Hyväksyttiin.

Musiikkikoulun toimintasuunnitelma lukuvuodelle 2019-2020

Sival 05.09.2019 § 82

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Taiteen perusopetuksesta säädetään taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998) ja asetuksessa (813/1998).

Taiteen perusopetuksesta annetun lain 1 §:n mukaan taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tarkoituksena on antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua taiteenalan ammatilliseen ja korkea asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetus tulee järjestää lain ja asetuksen sekä opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

Kunta voi järjestää taiteen perusopetusta ylläpitämissään oppilaitoksissa hyväksymiensä opetussuunnitelmien mukaisesti. Taiteen perusopetuksesta annetun lain 4 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä voi järjestää kyseisessä laissa tarkoitetut palvelut myös yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä.

Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti ja että opetuksessa noudatetaan taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaista kunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa.

Yksityiselle musiikkioppilaitokselle, Annan Muskari, on myönnetty oikeus (Sival 28.6.2018) toimia Loimaan kaupungin järjestämän taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän alaisessa musiikin opetuksessa. Annan Muskari antaa opetusta pääasiassa varhaisiän musiikkikasvatuksessa sekä pianonsoitossa.

Yksityiselle musiikkioppilaitokselle, Musiikkipalvelu Anna Toukola, on myönnetty oikeus (Sival 28.6.2018) toimia Loimaan kaupungin järjestämän taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän alaisessa musiikin opetuksessa. Musiikkipalvelu Anna Toukola antaa opetusta pianonsoiton opetuksessa sekä siihen läheisesti liittyvissä taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän opinnoissa. Lisäksi yritys edistää pianokonserttien järjestämistä ja toimii kaikilla tavoin Loimaan seutukunnan musiikkipalveluita täydentävänä tahona, yhteistyössä alueen muiden kulttuuri- ja opetusalan toimijoiden kanssa.

Opetuksen järjestäjänä on Loimaan kaupunki ja toteuttajina Annan Muskari ja Musiikkipalvelu Anna Toukola. Kaupungin puolelta vastuuhenkilönä on sivistysjohtaja ja sivistysvaliokunta käsittelee vuosittain oppilaitosten työsuunnitelman ja toimintakertomuksen. Kaupungin tulee valvoa ja arvioida ko. toimintaa, mutta muita velvoitteita ei kaupungilla ole. Annan Muskari ja Musiikkipalvelu Anna Toukola täydentävät Loimaan kaupungin taiteen perusopetuksen kokonaisuutta. Vastaavanlainen toiminta on ollut käytössä 1.8.2014 alkaen.

Toiminnassa noudatetaan sivistysvaliokunnan 28.6.2018 hyväksymiä ja 1.8.2018 käyttöön otettuja opetussuunnitelmia.

LIITE 1/SIVAL 5.9.2019
 Toimintasuunnitelma 2019-2020/Annan Muskari
 Toimintasuunnitelma 2019-2020/Musiikkipalvelu Anna Toukola

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy toimintasuunnitelmat lukuvuodelle 2019-2020 liitteen 1 mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.

Esi- ja perusopetuksen järjestäminen/lv. 2019-2020

Sival 05.09.2019 § 83

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Perusopetuslain 26 a §:n mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Perusopetusasetuksen 3 §:n mukaan esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa ja 4 §:n mukaan oppilaan työpäivään saa kuulua enintään 5 oppituntia.

Perusopetusasetuksen 9 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Opetuksen järjestäjän tulee ennalta ilmoittaa oppilaille ja näiden huoltajille em. asioista. Tämä on tehty Loimaan Lehden ilmoituksella, kaupungin kotisivujen välityksellä ja koulujen tiedotteilla.

Esiopetus:

Päiväkodeissa on lv. 2019 - 2020 esiopetuksessa 125 lasta, edellisenä lukuvuonna määrä oli 143. Lukuvuonna 2019- 2020 esiopetusta järjestetään myös Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen kouluilla, joissa esiopetusoppilaita on yhteensä 19 (edellisenä vuonna 30).

Esiopetuksen opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen.

Perusopetus:

Lukuvuonna 2019 - 2020 opiskelee perusopetuksen kouluissa yhteensä 1 531 oppilasta (edellisenä lukuvuonna 1 558). Perusopetuksen oppilaista noin 9,0 % on erityisen tuen oppilaita.

Loimaan kouluissa on lukuvuonna 2019 - 2020 yhteensä 84 yleisopetuksen ryhmää ja 17 erityisopetuksen ryhmää. Lukuvuonna 2018 - 2019 yleisopetuksen ryhmiä oli 86 ja erityisopetuksen ryhmiä 17. Erityisopetusta järjestetään voimassa olevan sopimuksen mukaan myös naapurikuntien oppilaille. Alastaron yläasteella järjestetään oripääläisten yläkoululaisten opetus. Osa melliläläisistä käy koulua Kosken Seudun yläasteella. Näistä opetuksen järjestämisistä on tehty erilliset sopimukset.

Osa-aikaiseen erityisopetukseen osallistuu noin 24 % oppilaista. Kuljetusedun saavia perusopetuksen oppilaita on noin 35 %.

Opetus järjestetään keväällä 2018 hyväksytyn tuntikehyksen mukaisesti.

Vuosiluokilla 1-6 otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen uudet opetus-suunnitelmat. Yläkoululuokat siirtyvät vuosiluokittain uuteen opetus-suunnitelmaan 1.8.2017 alkaen. Tammikuussa 2020 alkaa 1.-luokkalaisilla A1-kielen opetus.

Opetussuunnitelmaa tukevinä ja täydentävinä suunnitelmina ovat mm. tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia, ohjaussuunnitelma, opiskeluhuollon suunnitelma, opetuksen järjestämissuunnitelma, kulttuurikasvatussuunnitelma ja kestävän kehityksen ohjelma.

Koulujen lukuvuosisuunnitelmassa täydennetään ja tarkennetaan joitakin opetussuunnitelman kohtia.

Perusopetuksen laadun kehittämiseen liittyvistä hankkeista jatkuu kerhotoiminnan hanke. Lisäksi tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittämiseen on saatu hankerahoitusta.

LIITE 2/SIVAL 5.9.2019
Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmat lv. 2019 - 2020
Perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmat lv. 2019-2020

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy esi- ja perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmat liitteen 2 muodossa.

Lukuvuosisuunnitelmat voivat tarkentua ja täydentyä lukuvuoden aikana. Sivistysjohtaja hyväksyy nämä muutokset.

Päätös: Hyväksyttiin.

Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen/Hankeselvitys

Sival 05.09.2019 § 84

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Loimaan kaupungille on myönnetty valtionavustusta 20 800 euroa tutoropettajien toimintaan ja kouluttamiseen. Hankkeelle hyväksytyt kokonaismenot ovat yhteensä 26 000 euroa.

Tutoropettajatoiminnassa tavoitteena on, että Suomen jokainen koulu osallistuu ja on osallinen tutoropettajatoiminnassa.

Tutoropettajat

- tukevat pedagogiikan uudistumista ja edistävät opetuksen digitalisaatiota
- tukevat työyhteisöjen osaamisen ja yhteisopettajuuden kehittämistä sekä toimivat vertaistukena
- osallistuvat aktiivisesti koulujen toimintakulttuurin tukemiseen ja kehittämiseen

Valtionavustusta myönnetään enintään 80 % hankkeen kokonaismenoista, joten oma rahoitusosuus on vähintään 20 %. Valtionavustusta voi käyttää tutoropettajien palkkaamiseen ja kouluttamiseen.

LIITE 3/SIVAL 5.9.2019
Hankeselvitys

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy tutoropettajien toimintaa ja koulutusta koskevan hankkeen hankeselvityksen liitteen 3 mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.

Talousarvio 2020

Sival 05.09.2019 § 85

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto (Kuntalaki 110 §).

Kunnanhallitus vastaa mm. taloudenhoidosta ja valtuuston päätösten valmistelusta, joten sillä on myös päävastuu talousarvion valmistelusta (Kuntalaki 39 §).

Kaupunginhallitus hyväksyy vuosittain suunnittelukehyykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa kaupunginhallituksen ohjeiden pohjalta (Hallintosääntö 58 §).

Kuntastrategia on valtuuston keskeinen toiminnan ja talouden pitkäjänteisen ohjauksen väline. Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Valtuusto hyväksyi 21.1.2019 (3 §) Loimaa-strategian 2020 - "Loimaalla kasvamme yhdessä - kasva kanssamme". Siinä on asetettu vetovoima-, pitovoima- ja hyvinvointi -painopisteet. Niihin perustuvat kymmenen (10) strategista tavoitetta sisältävät 42 toimenpidettä.

Strategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Talousarviossa asetetaan toimielintasolla strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita sekä määrärahat ja tuloarviot.

Toimialat laativat käyttösuunnitelmat, joihin sisältyvät suunnitelmat strategian toimialakohtaisesta toteuttamisesta. Strategia paivitetään kerran valtuustokaudessa ja strategiaa arvioidaan jatkuvasti osana kaupungin taloussuunnittelua ja -seurantaa.

Sivistysvaliokunnan talousarvio (1 000 euroa):

	TP2018	MTA2019	TA2020	Kehys
Tuotot	3 031	2 855	2 873	2 799
Kulut	23 795	23 219	23 736	22 804
Toimintakate	20 764	20 364	20 863	20 005

Sivistysvaliokunnan vuoden 2020 talousarvion valmistelussa on lähdetty siitä, että varhaiskasvatus- ja perusopetus- sekä vapaa-aikapalvelut järjestetään pääsääntöisesti samassa laajuudessa kuin vuonna 2019. Mm. päiväkotit ja kouluverkko säilyvät nykyisellään. Palvelujen järjestämisessä on kuitenkin otettu huomioon lapsi/oppilasmäärän muutokset, jotka näkyvät varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstömäärissä sekä tuntikehyksessä.

Kehykseen pääseminen edellyttää noin 860 000 euron vähennystä toimintakuluihin.

Henkilöstömenojen kohdalla vähennystä haetaan mm. tuntikehystä leikkaamalla, ohjaajaresurssia vähentämällä, henkilöstön vähentämisellä varhaiskasvatuksessa (lapsimäärän vähennys), sijaiskuluja vähentämällä sekä vapautuvien tehtävien täyttämättä jättämisellä.

Lisäksi karsitaan aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin liittyviä hankintoja. Myös vapaa-aikapalvelujen toiminta-avustuksiin on kohdennettu vähennyksiä.

Perusopetuksessa on käynnissä muutamia kehittämishankkeita, jotka jatkuvat myös vuoden 2020 puolelle. Mahdollisista uusista hankkeista ja/tai nykyisten hankkeiden jatkosta päätetään erikseen.

Myös vapaa-aikapalveluissa on käynnissä hankkeita, jotka jatkuvat vuoden 2020 puolelle. Yleensä näihin hankkeisiin sisältyy jonkinlainen omarahoitusosuus, mutta pääosin menot katetaan avustuksella.

*

Talousarvio 2020 (raportti ja ehdotus toimintakulujen vähentämiseksi)
Talousarvio 2020 (tekstiosa)

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy vuoden 2020 talousarvion liitteen mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä:

Jäsen Sanna Vuolle saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17.17.

Tiina Perho ja Teija Ek-Marjamäki poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17.45.

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat

Sival 05.09.2019 § 86

Valmistelija: Sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysjohtaja
henkilöstöpäätökset 59/2019
yleispäätökset
- kuljetus 72-75/2019
web-päätökset 392 - 424/2019

Varhaiskasvatusjohtaja
- web-päätökset 222-229/2019

Päivähoidon ohjaaja (MT)
- web-päätökset 143-146/2019

Asemanseudun koulun rehtori
- web-päätökset 55-58/2019
- muut 11/2019

Hirvikosken yhtenäiskoulun rehtori
- web-päätökset 141-147/2019
- muut 48-67/2019

Hirvikosken yhtenäiskoulun vararehtori (KM-M)
- web-päätökset 566-600/2019

Kauhanojan koulun rehtori
- web-päätökset 63-67/2019
- muut 19-16/2019

Keskuskoulun rehtori
- web-päätökset 259-266/2019
- muut 88-108/2019

Kirkonkylän koulun rehtori
- web-päätökset 128-148/2019

Metsämaan koulun rehtori
- web-päätökset 33/2019
- muut 7/2019

Alastaron yläasteen rehtori
- web-päätökset 140-141/2019
- muut 19-22/2019

Puistokadun koulun rehtori
- web-päätökset 286-303/2019
- muut 48-62/2019

Liikuntasihteeri
yleiset päätökset 103 - 111/2019
web-päätökset 182 - 186

Musiikkiopiston rehtori
web-päätökset 8-15/2019

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta merkitsee tiedokseen edellä olevat viranhaltijapäätökset.

Päätös: Hyväksyttiin.

Loimaan kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUSSIVISTYSVALIOKUNTA
MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kokouspäivä 5.9.2019

Pykälät 80 - 86

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 80, 82, 83, 84, 85, 86
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät 81
	HValL 3 §:n 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Kunnallinen virkaehtosopimuslaki 26 §
	HLL:n 5 §/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät
	Kynnyksarvon ylittävät hankinnat: Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäytön nojalla. Pykälät: Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti. Pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite Loimaan kaupungin sivistysvaliokunta PL 129 32201 LOIMAA Pykälät 81 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
	Oikaisuvaatimuksen sisältö Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS HANKINTA- JA URAKKAPÄÄTÖKSIIN

I Oikaisuohje	Loimaan kaupungin sivistysvaliokunta PL 129 32201 LOIMAA Pykälät : Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 80-83 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankinto-oikaisuun. Hankinto-oikaisuun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Asianosaisen on tehtävä hankinto-oikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.
----------------------	--

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen/kynnysarvon ylittävät hankinnat	Markkinaoikeus PL 118 00131 HELSINKI markkinaoikeus@oikeus.fi Pykälät: Mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon, voi tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, saattaa asian myös markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen. Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksiin.
--	---

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite Turun hallinto-oikeus Sairashuoneenkatu 2-4 20100 TURKU Kunnallisvalitus, pykälät Valitusaika _____ päivää Hallintovalitus, pykälät Valitusaika _____ päivää
	Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite , pykälät ja valitusaika _____ päivää _____ päivää _____ päivää
Valituskirja	Valituskirjassa on ilmoitettava • valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite • päätös, johon haetaan muutosta • miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi • muutosvaatimuksen perusteet Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite Pykälät
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle

Liitetään pöytäkirjaan